

PURKIAINEN

31. vuosikerta

Kiihkositoutumaton eräjarveläisyyden äänenkannattaja

16.-22.5.2022

Eräjärven

Markkinat 2022

Kylän yhdistykset ja kyläläiset,
lämpimästi tervetuloa suunnittelemaan ja ideoimaan ensi kesän Markkinoita
ti 24.5. klo 18
kirjastolle/koululle

Yhdessä ja lähellä –hanke

Eräjärven

Kehittämisyhdistys ry:n

sääntömääräinen

VUOSIKOKOUS

pidetään ti 31.5. kello 18

Erälinnassa

Esillä sääntömääräiset asiat

TERVETULOA!

Hallitus

La 14.5. klo 21

HK BLÅ DUO

Vapaa pääsy, avoinna klo 12-01
(katsellaan myös Euroviisuja)

Su 22.5. klo 15

Kahvikonsertti:

AKKANAISET & SIIPIVEIKKO

Vapaa pääsy, avoinna klo 12-17

La 11.6. klo 21

Takapihalla Rocktähtiä
Vestari: SAMAE KOSKINEN,
ROLLAATORS, GRACE DUO
Vapaa pääsy, avoinna 12-04

Palvelemme:

Ma 10-13

Ti-To 10-17

Pe 10-22

La 12-18

Su suljettu

Tapahtumailtoina pidempään

Perjantaisin klo 20

TIETOKILPAILU

2.5.-2.7. Taidenäyttely

TAINA KOSKISEN

eläinaiheisia maalauksia

Meillä on tarjolla kesätöitä, kysy lisää Lounarista!

044 530 6366

TERVETULOA!

www.puberajarvi.net

LOUNASRAVINTOLA JA PUB ERÄJÄRVI

La 28.5. klo 11-14

KASVIENVAIHTO- JA KIRPPISPÄIVÄ

Vijasjärven kyläpuistossa, Järvenpääntie 20

Tervetuloa!

Järj. Vijasjärvi-Järvenpää kylätoimikunta ja Yhdessä ja lähellä –hanke

Osallistu

kauniin Hortensia-ruukun arvontaan

Tuo kuponki Eräjärven Saleen viimeistään su 22.5.2022

Arvonta suoritetaan 23.5.2022

Sale

Eräjärvi p. 010 767 2040

Nimi:

Puh.

ERÄJÄRVELLÄ TAPAHTUU

MAANANTAISIN

klo 17.30-18.30 Sporttikerho

Erälinnassa

KESKIVIIKKOISIN

klo 17.30-18.30 Temppukerho

alle kouluikäisille yhdessä vanhemman kanssa Erälinnassa

TORSTAISIN

klo 12-19 kirjasto avoinna koululla.

To 26.5. suljettu

PERJANTAISIN klo 20 Tietokilpailu

Lounarissa

2.5.-2.7. Taina Koskisen taide-

näyttely Lounarissa

13.-15.5. ja 20.-22.5. klo 11-17,

to 26.5.-su 22.6. klo 11-17, ma

suljettu. Luonnon voimaa -

taidenäyttely Vihasjärven kansa-

koululla

Pe-su 13.-15.5. klo 11-17 Café

ChefBug ja lähituotekauppa.

Herkkuja, taidetta ja kädentaitoja

Vihasjärven kansakoululla

La 14.5. klo 21 HK Blå duo Louna-

rissa, vapaa pääsy

Su 15.5. klo 10 sunnuntaiaamun

luontohetki (Pirjo Nykyri) Vihas-

järven kansakoululla

Su 15.5. klo 13 Sanajumalanpal-

velus kirkossa (Mustajärvi, Tuli-

virta)

Ti 17.5. klo 17.30 Kyläilta Erälin-

nassa, vieraita Kukkian kyliltä

To 19.5. klo 17.30 Neule- ja virk-

kauspaja koululla

To 19.5. klo 17.30 Eräjärven kir-

jallisuuspiiri kokoontuu Oriveden

kirjastossa. Lähtö Eräjärven kir-

jaston pihalta klo 17.

Pe-su 20.-22.5. klo 11-17 Café

ChefBug ja lähituotekauppa.

Herkkuja, taidetta ja kädentaitoja

Vihasjärven kansakoululla

Muista Kyläilta ti 17.5.

Tiistaina 17.5. kaikille avoin kyläilta Erälinnassa aloitetaan kahvitte-

lulla kello 17.30. Saamme silloin vieraaksemme Luopioisten kyliltä

Leena Ilmolan ja Seppo Kääriäisen. Tule kuulemaan, mitä Luopioisis-

sa, Kukkian kylillä, on tehty. Tämäkin tilaisuus, kuten kaikki Ekyn jär-

jestämät tilaisuudet on tarkoitettu kaikille kyläläisille ja mökkiläisille.

Toki tästä tilaisuudesta on tiedotettu myös Oriveden muille kylille.

Valtakunnallista Avoimien Kylien päivää vietetään jälleen 11.6.2022.

Vuodesta 2015 järjestetyn tapahtuman tavoitteena on lisätä kylätoiminnan tunnettuutta ja esitellä kylien monipuolista toimintaa.

Pistä siis päiväksi pystyyn omille kulmille pihakirppis, kesäkahvio, taidenäyttely, työpaja tai vaikka tikanheittokisa ja ilmoita siitä mahdollisimman pian Ekylle eky@erajarvi.net. Eky ilmoittaa kootusti kaikki päivän tapahtumat eteenpäin Pirkan Kyliin.

La 21.5. klo 13 mehiläisvahakangaskäärekurssi Vihasjärven kansakoululla

Su 22.5. klo 15 Akkanaisten ja Siipiveikkojen kahvikonsertti

Lounarissa

Ti 24.5. klo 18 Markkinoiden suunnittelukokous kirjastossa

Ti 24.5. klo 12-19 Kirjasto avoinna koululla

To 26.5. klo 12-16 (tasatunnein) Värimatka. Kuvataiteilija Jaana Pärs-

sinen johdattaa mielikuvamatkalle värien maailmaan Vihasjärven kansakoululla

La 28.5. klo 11-14 Kasvienvaihto- ja kirppispäivä Vihasjärven kyläpuistossa

La 28.5. klo 14 SW Freedom - melodista rokkia Vihasjärven kansakoululla

La 11.6. klo 21 Takapihalla Rocktähtiä Vestari Lounarissa, esiintymässä Samae Koskinen, Rollaattors ja Grace duo.

Akkanaiset ja siipiveikko Lounarissa

Akkanaisten keväisistä konserteista on kulunut kaksi vuotta. Puolitoista vuotta laulut ovat odottaneet esille pääsyä. Konsertin nimi Elämän riepumatto kuvaa konsertin luonnetta, tarinoita ihmisten elämästä. Kristiina Kivistö-Rahnaston säestyksessä ja ohjaamana konsertissa laulavat Asta Helander, Irma Koskela ja Anne Kahelin. Lisäksi naiset ovat tälle keväälle saaneet mukaan toisenkin säestäjän, Siipiveikko Pertti Lattusen haitarin kera. Monipuolisessa ohjelmistossa on niin ikivihreitä säveliä, kuin vähän tuntemattomampiakin lauluja monilta vuosikymmeniltä. Lounarin kahvikonserttiin sunnuntaina 22.5. klo 15 on vapaa pääsy.

Eräjärven Marttojen retki Sastamalaan

Päivä käynnistyy Eräjärven kirkon parkkipaikalta **torstaina 9.6. klo 7.30.**

Ensimmäinen pysähdyspaikka on Villa Royal Sastamalan Mouhijärvellä. Ainutlaatuinen nähtävyys, joka on parasta nähdä ja kokea itse! ”Suomen ainoan kuninkaallisen huvilan” salit on sisustettu eri tyylikausien mukaan, joten Villa Royalissa on mahdollista tehdä visuaalinen aikamatka barokista jugendiin. Opastetun kierroksen jälkeen hörpätään yhteiset aamupäiväkahvit ja galleria-shopista voi hankkia tuijaita.

Matka jatkuu Sastamalan Häijäseen Tampere-Pori -valtatievarrelle Juustola-Ravintola-Juustopuoti Herkkujuustolaan. Herkkujuustolassa saamme kuulla yritysesittelyn, tarinaa juustolan historiasta ja juustomestarin elämästä. Ja tietysti pääsemme ostoksille Juustopuotiin.

Lounas nautitaan Tyrvään Pappilan 100-vuotiaassa huolella entisöidyssä miljöössä Sastamalan keskustassa, Liekoveden rannalla.

Ennen kotimatkaa poiketaan vielä Sastamalan Keikyän kylässä Nahkaverstas Eliisa Marjaanassa, joka valmistaa käsityönä lompakoita, laukkuja, reppuja, hanskoja, tossuja, vöitä. Täältä voi hankkia myös nahkavuotia verhoiluun ja omiin nahkatöihin.

Takaisin Eräjärvellä ollaan noin klo 16.

Retken hinta Eräjärven Marttayhdistyksen jäseniltä on 40 € ja ei-jäseniltä 60 €, hinta sisältää kuljetukset, esittelyt Villa Royalissa ja Herkkujuustolassa, yhden kahvit ja lounaan.

Kerro halukkuudestasi lähteä mukaan sunnuntaihin 29.5. mennessä.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset puheenjohtaja Heli Koskinen p. 040 724 7290 tai erajarvenmartat@gmail.com

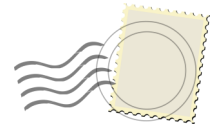
Kirjallista kohua

Ensimmäinen Finlandia-palkinto Yksinäisyys ja uhma 1985 kohautti: palkita nyt esseekokoelma! Essee ja Erno Paasilinna eivät kirjallisessa mielessä kohdanneet - ennen kuin oli teoksen lukenut. Ihmetys jatkui vuonna 1988: Liivipukuinen vanha pieni mummo, jota nuorempi polvi ei edes tuntenut, asteli lavalle vastaan ottamaan Finlandia-palkinnon. Kirjailija Helvi Hämäläinen repäisi esiripun 20 vuoden vaikenemisen edestä runokokoelmallaan Sukupolveni unta. Siinä hän tilittää suhdettaan maamme historian tapahtumiin ja avaa luontoa kohtaan tunnettua armottomuutta runon piilokuvista poistuen. Niin sota kuin lajien ja metsien häviäminen ovat tämän päivän Euroopan arkea. Kukapa olisi uskonut! - Hämäläisen teos keskustelussamme Oriveden kirjastossa to 19.5., sitä ennen tapaaminen kirjastonjohtaja Henna Kaukoniemen kanssa klo 17.30.

Asta V.-S.

Kylälehti Purkiaista julkaisee

Eräjärven kehittämissyhistys ry, Eräjärventie 1591, 35220 Eräjärvi.
Ilmoitukset ja muu aineisto viim. ke klo 12.00 p. 040 350 1253 tai purkiainen@erajarvi.net. Ilmoitushinnat Ekyn jäsenille etu-sivulla 0,30 €/pmm, muualla 0,25 €/pmm. Muille vastaavat hinnat 0,35 ja 0,30 €/pmm.

Längelmävesi on 'jyrkkien rinteiden järvi'

Längelmäveden nimen perusteena ovat järven pohjoispään Länkipohjan jyrkät rinteet. Nimessä on vanha itämerensuomen sana läng tarkoittaen 'jyrkkää rinnettä'.

Längelmäen pitäjän nimen muoto vanhoissa asiakirjoissa oli esim. v. 1506 Längenmä. Järven nimi kirjoitettiin jo v. 1541 Løengelmä.

Pappi J. Odenius mainitsi pitäjänkertomuksessaan jo 269 vuotta sitten v. 1753, että järvi muistuttaa muodoltaan länkiä.

Historiantutkijat sitten tietysti toistelivat tätä 'länkien muotoa' kirjoituksissaan.

Suomalaisessa paikannimikirjassa 2007 S. Suviranta sinisilmäisenä taas toisti tuon selityksen järven längenmuotoisuudesta Längelmäen nimen selityksenä. Mainitsematta Odeniusta.

T. Ainiala kirjoitti samaan kirjaan Längelmäveden nimestä: 'Nimi johdunee sanasta *länki*. Kaivannon harjun ja Eräpyhän seudun välillä kaareva kuin länki'.

Epäillen kyllä itsekin; kirjoitti 'johtunee'.

Vuonna 2016 Oriveden järvien nimestä pro gradu-työnsä tehnyt J. Suontama toisti taas tätä samaa selitysyrittystä: *Nimeen sisältyy ilmeisesti sana länki, joka viittaa järven paikoittaiseen kaarevaan muotoon.*

Mutta onko selityksessä järven längenmuotoisuudesta perustetta? Längen muotoa ei ole.

Tietosanakirja v. 1909 – 1922 esitti Längelmävedestä: 'on ristin muotoinen järvi'.

Järven keskiosassa on laaja Ristinselkä; Eräpyhä-niemen kohdalla. Kaakossa Kuhmalahti, Koillisessa

Koljonselkä ja luoteessa Oriveden kirkonkylän viereinen Pappilanselkä.

Selitys längen muotoisuudesta on perätön.

Kieliprofessorien niin suppea ammattitaito ei ole riittänyt katsomaan, onko nimen sana aivan jostain muuta tarkoittava maastosana. Ovat niin laiskoja työssään. Vain toistavat joskus esitettyä kummallista arvelua.

Mitä sitten tuo sana Läng- noissa nimissä todella tarkoittaa? Siitä sain selvän varsin helposti.

Suomen peruskartoilta löytyy peräti 20 maastopaikan ja talon nimeä Länk-, Läng-.

Länkinen on 153, Länkä 17 Länkälä muutamien ja Länkelä 16 suomalaisen sukunimenä.

Länkipuut?

Sukunimien tutkija Pirjo Mikkonen kirjoitti kirjassa Sukunimet 2000, että paikannimien Länki on tullut siitä, että metsästä on löytynyt länkipuita, oli selitys paha virhe. Ei mikään metsä koskaan ole tyyppilinen länkimetsä, jossa kasvaa nimenomaan länkipuita. Kun metsää muuten hakattiin, niin kyllä otettiin siinä sivussa talteen joku käyrä tarvepuu länkipuiksi.

Karjalan kielessä sana länkä tarkoittaa 'kaarevaa, kallellaan olevaa puuta'.

Läng on 'vuorenrinne'

Viron kielessä läng tarkoittaa 'jyrkkä rinne'.

On äänteellisesti lähellä viron sanaa lang, joka sekin sana tarkoittaa 'rinnettä'. Sitä perua on sitten maastopaikkanimiä Lankavuori jne. Tästä löytyi selitys näille Läng- ja Länk-paikkanimille: ne kaikki ovat jyrkkiä rinnepaikkoja.

Tampereen-Jyväskylän tietä Länkipohjassa ajava näkee vuorenrinteet järvelle päin bensa-aseamalla Lapin-

vuorella. Ja onhan Länkipohjassa Pirkanmaan korkein vuorikin, 225 metrin Vieruvuori.

Längelmäki sai nimensä suoraan läng-vuorenrinteistään, ei vesistön nimen kautta.

Hämeen rintamaiden asukkailla oli omia eräalueitaan Päijänteellä saakka. Hyvinkin myöhään. Ja juuri Längelmäen kautta matkattiin niille ja nimi on jo jostain 1.000- 1.500 vuoden takaa.

Jo paljon ennen kuin kellään asukkailla hevosia ja piti hankkia länkipuita.

Länkipohja oli aikoinaan myös Liiventaipale. Liivesjärven nimessä on siinäkin 'rinnettä' tarkoittava sana, mutta ruotsin kliv; paikan jyrkistä vuorista. Seudulla kun liikkuvat jo rautakaudella rintamaitten ruotsinkieliset herrat.

On seudulla jyrkkiä rinteitä kahdella kotimaisella kielellä.

Sana länk, länkkä on siis suomen kielen harvinainen maastosana, mutta säilynyt näissä Länki- ja Längelmä-paikkanimissä.

Sukunimet Länkinen, Länkelä, Länkä ja Länkinen ovat peräisen rinteiden asutuspaikkanimistä.

Ei ole uskottava tutkijalaumojen harrastelijamaisiin, keskeneräisiksi jätettyihin 'urbaaneihin humanistilegendoihin' vanhojen paikannimien selityksinä. On itse etsittävä tarkemmin paikannimien todelliset juuret.

'Paikan nimi on paikan muisti'. Länkipohjan, Längelmäen ja Längelmäveden nimet muistavat tarkkaan, että on niin korkeita, jylhiä länkvuorenrinteitä maastoissa.

Ilmari Kosonen

metsänhoitaja, matkailuopas Sampo-akatemia Enonkoski

(Jo yli 700 lehtiartikkelia vanhoista paikannimistä, 200 esitelmää, kirjaakin kooten)